

תיאור מפורט של תוכן השיעור בקצרה:

הלוא ה' זו חטאנו לו וכו' - המבט התורני הנכון / מעשה דריב"ח ותינוק אחד בגיטין (דף נח.) / מובטחני בו שמורה הוראה בישראל / לא השיבו לתלות המאורעות ברומאים או בהנהו בריוני / השכיל להבין פנימיות הענין בשורשו / הלוא ה' וכו' - כי מאת השי"ת היא זאת ואלו שליחים גרידא / זהו המבט התורני שלך מובטחני בו שמורה הוראה / היו מחדלים ומי אחראי אי"ז עסקינו / השפה שלנו - שפת ביהמ"ד הבא להעמיד מורי הוראה אך הלוא ה' וכו' / זהו קו המחשבה וההסתכלות הנכונה.

ואמונתך בלילות - להאמין שהכול לטובה / פגעה בנו מידת הדין בשעת תפילה במקום וזמן המקודשים / פירוט מאורעות בהיסטוריה של עמ"י שאין מושג בשכל אנושי לתופסן / אבוהן דכולהו ניסיון העקידה בשעתו - פירוט הענין / אך מזה אוכלין ישראל מתן שכרה לדורות / היא סיבת הרחמים והצללת ישראל בדין ר"ה - מקורות לזה / ללמוד מזה רב טוב הצפון בכל אשר אינו מובן לנו / להגיד בבוקר חסדך - לעת"ל נראה הטובה הצפונה / לעת"ל מברך הטוב והמטיב, מעשה הרמב"ן / ואמונתך בלילות - בעוה"ז א"י לראות הטובה ואך להאמין שכ"ה / קל מלא רחמים - כענין הגביע המלא על גדותיו הנשפך בכל נגיעה / כל אנחה וכל תפילה משפכת רחמים.

על מי להביא על העיר או על העזרות - משמים מעוררים ליושבי אוהל עמלי תורה / מימרא דר"צ ביומא (דף כג.) ע"מ וכו' על העיר - המון העם או על העזרות - כהנים עובדי ה' / שנת הקורונה - ריבוי הנפטרים משלומי אמוני ישראל, סגירת היכלי התורה / פגיעת הישמעלים באחרונה בבני תורה דייקא / זה אחרון הכביד מיתת עשרות מסלחה ומשמנה.

אמירת גדו"י - להתעורר בעסק התורה / הזמן גרמא בימים הללו ימי ההכנה למ"ת / אתריה דרשב"י - מניחים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה בשבת (דף לג.) / יתכן ללמוד היטב אך לעסוק בחיי שעה / האזנה בשעת הפנאי לקווי הנייעס / מניעת ההצלחה בתורה בזה / לא מנו לשלמה לפי שבנה את ביהמ"ק אלא משום שהקדימו לביתו / הראה בזה מה העיקר לדידו / המכניס שטויות למוחו שוב אין התורה מרכז חיי / גרמת זמן הבטלה להקליש אף הזמן שעוסק בתורה / תורתו אומנותו דרשב"י וחבריו, מימרת הגר"ד יפה מהחזו"א, המחשבת הענין עפ"י משל, השגת הגר"ש ולהבחיל"ח הגר"ק / עיקר סגולת ימי הבחורות לקנות צמאון לתורה / לא תיתכן הצלחה בתורה אלא בצמאון ובסקרנות / ההתעניינות בדברים בטלים מאבדת את הצמאון לתורה / ללמוד באופן המעורר צמאון וחשקת התורה.

קדושי מירון תשפ"א - המבט התורני הנכון / האמונה שהכול לטובה / מעוררים לעמלי תורה / להתחזק בעסק התורה - להמנע משמיעת נייעס!

שורש הכל - הלא ה' זו חטאנו לו

נדבר כמה מילים מה שעלינו להתעורר בעקבות האסון הנורא שקרה באתרא קדישא מירון. כולם מכירים את דברי הגמרא בפרק הניזקין (גיטין נח.):

"תנו רבנן מעשה ברבי יהושע בן חנניה שהלך לדרך גדול שברומי, אמרו לו תינוק אחד יש בבית האסורים יפה עיניים וטוב רואי וקוצצתי סדורות לו תלתלים. הלך ועמד על פתח בית האסורים, אמר [-הוא שאל קושיה] 'מי נתן למשיסה יעקב וישראל לבוזזים' (ישעיה מב כד). ענה אותו תינוק ואמר 'הלא ה' זו חטאנו לו ולא אבו בדרכיו הלוך ולא שמעו בתורתו' (שם). אמר, מובטחני בו שמורה הוראה בישראל. העבודה, שאינני זז מכאן עד שאפדנו בכל ממון שפוסקין עליו. אמרו, לא זו משם עד שפדאו בממון הרבה. ולא היו ימים מועטין עד שהורה הוראה בישראל. ומנו, רבי ישמעאל בן אלישע".

צריך להבין הוא שאל אותו פסוק "מי נתן למשיסה יעקב", והתשובה של אותו תינוק זה גם פסוק. איך הוא ראה בו שיהיה

מורה הוראה בישראל? ההסבר הוא, שהתשובה הטבעית, הספונטנית, על "מי נתן למשיסה יעקב" היא - מה הפירוש? הרומאים הרשעים החריבו את בית המקדש, "ויהרגו בזדון חסידי עליון" (מתוך תפילת נחם). מי שחושב יותר אומר, ודאי שהרומאים החריבו אבל גם 'הנהו בריוני' [-אותם בריונים], גם להם יש חלק גדול בחורבן. אבל התינוק הזה ידע שבעומק כולם שליחים - "הלא ה' זו חטאנו לו ולא אבו בדרכיו הלוך".

רבותי, יתחילו עכשיו לדבר על ועדות חקירה, וועדות חקירה ממלכתיות וממשלתיות, והמשטרה אשמה ואלה אשמים ואלה אשמים. ודאי שחייב גדול לעשות את כל דרכי ההשתדלות למנוע פיקוח נפש, אבל צריך לדעת על מי אמרו חז"ל מובטח לו שיהיה מורה הוראה בישראל. אדם שרואה בכל דבר את הפנימיות, את שורשי הדברים, זה מבט של מורה הוראה בישראל, זה מבט של דעת תורה. צריך לזכור, השפה שלנו זה לא להתחיל לדבר ולהתעסק במחדל של זה ובמחדל של זה. ודאי שהיו מחדלים אבל זה לא העסק שלנו, העסק שלנו זה "הלא ה' זו חטאנו לו ולא אבו

בדרכיו הלך ולא שמרו בתורתו".

בית מדרש שרוצה להצמיח כאלה ש"מובטחני שמורה הוראות בישראל", זה צריך להיות כיוון המחשבה וזה צריך להיות כיוון ההסתכלות.

העקידה - מעשה בלתי מובן לשכל הפעוט והקטן שלנו

אנחנו לא יודעים חשבונות שמים. מצב שאנשים מתפללים, שופכים שיח במקום קדוש כזה ביום כזה, ומידת הדין פוגעת כל כך, אנחנו לא יודעים דרכי שמים. אבל דבר אחד צריך לדעת שאנחנו בעקבתא דמשיחא. אי אפשר לדעת איזה עוד ניסיונות מחכים, ניסיונות באמונה, עלינו לדעת שהכל משמים והכל לטובה.

אני רוצה לומר דבר אחד שתמיד מחזק אותי. אנחנו לא מבינים כל דבר בשכל הקטן שלנו, אנחנו לא מבינים את השואה, יש הרבה דברים שאנחנו לא מבינים. למעלה ממיליון וחצי תינוקות שלא טעמו טעם חטא, במיתות משונות, כמה צדיקים קדושי עליון. בכל הדורות היו דברים לא מובנים, גזירות ת"ח ות"ט, אינקוויזיציות, מסעי הצלב, עשרה הרוגי מלכות, חנה ושבעת בניה. תמיד תמיד היו דברים, לא הכל אנחנו מבינים.

אבל הזכרנו כבר פעם, דוגמה לדבר שהכי לא מובן בשכל הפעוט והקטן שלנו בכל ההיסטוריה, יותר מהשואה, יותר מעשרה הרוגי מלכות, זה הציוני של העקדה בשעתו. מה שאברהם אבינו עשה בשביל הקב"ה. אתם זוכרים את הרמב"ם פרק א' מהלכות עבודה זרה איך העולם היה נראה עד אברהם אבינו, כמעט אלפיים שנה כולם עובדי אלילים. ואברהם אבינו הולך נגד כולם במסירות נפש, זרקו אותו לכבשן האש, הוא היה צריך להיות במערה עשר שנים.

וממשיך הרמב"ם: "והיה מהלך וקורא ומקבץ העם מעיר מעיר וממלכה לממלכה עד שהגיע לארץ כנען והוא קורא, שנאמר ויקרא שם בשם ה' אל עולם". הוא המשיך ללחום, עם כל הניסיונות שהוא עבר, והוא עשה מהפכה - "עד שנקבצו אליו אלפים ורבות". כל האמונה בעולם בעקבות אברהם אבינו.

ומה הוא מקבל? מה השכר שלו? בגיל מאה נולד לו ילד והקב"ה אומר לו לשחוט אותו. זו תורה וזו שכרה? והזכרנו שיש ראיות מהירושלמי בתענית, ממדרשים, מסליחות, ממנחה של יום כיפור. יש הרבה ראיות שזה לא היה סתם ניסיון, אלא היתה באמת גזירה של עקידה ורק מכח התפילה של אברהם ויצחק הוא נפדה ממוות לחיים. זה דבר שבשעתו לא היה שייך להבין בשכל שלנו, זה הדבר הכי לא מובן בהיסטוריה, זו תורה וזו שכרה?!

ומה האמת? "וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת לשחוט את בנו" (בראשית כב י) אומרים חז"ל הקדושים ורש"י מביא את דבריהם (שם פסוק ו): זאת נקראת מאכלת על שם שישיראל אוכלים מתן שכרה בכל שנה ושנה. אתם יודעים מה זה מתן שכרה? מגיע ראש השנה, יום הדין כל שנה ושנה, נורא נוראות מה שהולך בשמים. "קל אמונה בערך דין אם תמצה עומק הדין" (מוסף ליום א' דראש השנה). דברי הזוהר שנדפסו במחזורים לפני התקיעות, על מה שקורה כשהשטן מביא את כל החבילות, נורא נוראות. עד שמגיע קול שופר שאנחנו תוקעים, אילו של יצחק, זכרון העקידה, והכל מהתהפך מדין לרחמים.

רבותי, בלי העקידה כלל ישראל לא היה שורד אפילו ראש השנה אחד בעומק הדין. "זאת נקראת 'מאכלת' שישיראל אוכלים מתן שכרה". איזה רווח והצלחה יש לנו מהעקידה, חוץ מעוד הרבה דברים שזכינו מהעקידה, שלא נאריך בזה עכשיו.

מזה אנחנו יכולים ללמוד, שמהדבר הכי הכי לא מובן בשכל הקטן, הפעוט, הפצפון שלנו, ציווי העקידה בשעתו - כמה רווח והצלחה יצא מזה. ממילא גם כל שאר הדברים שאנחנו לא מבינים, אנחנו לא יודעים כמה רווח והצלחה יוצאים מהם, רק לעתיד לבוא נראה את זה.

"להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות"

כתוב (תהילים צב ג) "להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות". הגמרא בתחילת פסחים (ב:) אומרת שהעולם הבא דומה לבוקר, ליום, יראו בו הכל. ואילו העולם הזה דומה ללילה, חושך - אנחנו לא מבינים, אבל כשיגיע האור נראה שכל היסורים, הכל הכל היה לטובה.

הרמב"ן עשה תקיעת כף עם אחד מחבריו שמי שימות קודם יבוא אל חברו, אחרי שאותו חבר נפטר הוא בא אליו בחלום והוא שאל אותו כל מיני קושיות על עומק הדין. אמר לו אותו חבר, אני לא יכול לענות לך, לא שכשמגיעים למעלה יש תירוצים אלא שכל הקושיות נעלמות. זה נקרא 'בבוקר', אדם הולך בחושך נראה לו שפה יש זה ופה יש זה, ואז נהיה אור והכל נעלם.

זה הפירוש בפסוק, "להגיד בבוקר חסדך" - לעתיד לבוא יראו שהכל זה חסד. כתוב בגמרא בפסחים (מ.) שלעתיד לבוא כולם יברכו הטוב והמטיב. "ואמונתך בלילות" - כשזה בלילות, בחושך, אנחנו לא יודעים אבל אנחנו מאמינים שהכל לטובה. אנחנו רק יודעים דבר אחד שהקב"ה קל מלא רחמים.

"קל מלא רחמים" - כמו גביע מלא על גדותיו

ראיתי פעם אדם גדול שאמר, מה זה קל מלא רחמים? כשיש לך גביע מלא על גדותיו, בכל תזוזה קטנה נשפך החוצה. כל קרעכץ, כל תפילה, כל כאב, כל בכי, נשפך רחמים. ואם בכל זאת היתה כזו מידת הדין, נורא נוראות, ארבעים וחמשה קרבנות שסבלו והתייסרו עד שיצאה נשמתם, זה לא פשוט. אבל קל "מלא רחמים", ואנחנו - "וידום אהרון" (ויקרא יג). התרגום אומר שהיה זה שבח של דומיה, לקבל באהבה. אנחנו יהודים המאמינים באמונה שלמה שהכל לטובה, רק שאנחנו לא רואים את זה בעיניים שלנו.

על מי להביא עגלה ערופה על העיר או על העזרות

מה זה בא לעורר אותנו, רבותי. הגמרא אומרת במסכת יומא (כג.):

"תנו רבנן מעשה בשני כהנים שהיו שניהם שווין ורצין ועולין בכבש, קדם אחד מהם לתוך ארבע אמות של חברו, נטל סכין ותקע לו בליבו. עמד רבי צדוק על מעלות האולם ואמר, אחינו בית ישראל שמעו הרי הוא אומר (דברים כא א-ב) כי ימצא חלל באדמה... ויצאו זקניך ושופטיך", אנו על מי להביא עגלה ערופה [מי צריך להביא

עגלה ערופה], על העיר או על העזרות [מי זו העיר הקרובה לחלל, האם זו ירושלים או המקדש] - געו כל העיר בבכיה".

מה הוא התכוון לשאול, מי זה העיר הקרובה לחלל? העיר זה המון העם, העזרה זה המקדש אלו הכהנים משרתי ה'. את מי באים לעזור, מי העיר הקרובה אל החלל, מי יכול להגיד ידיו לא שפכו את הדם הזה, "על העיר או על העזרות".

רבותי, כל פעם שקורה צרה בכלל ישראל צריך לעזור גם את העיר וגם את העזרות, אבל מי בעיקר צריך להתעורר? למעלה משנה היתה מידת הדין נוראה בכל העולם, הקורונה. את מי באו לעזור, האם את המון העם, את הרחוקים, את המחללי שבת, אוכלים בשר חזיר שקץ ועכבר? או את העזרות, את השומרי מצוות, אולי את הכהנים משרתי ה' שבט לוי עמלי תורה, את מי באים לעזור? על העיר או על העזרות?

הקורונה, השתוללות הישמעאלים והאסון במירון - לעזור את שבט לוי עמלי תורה

ראינו בקורונה, בכל העולם, האחוז הגבוה ביותר של אלו שנפגעו, אלו שהלכו לעולמם, היה מהשומרי מצוות. והקטרוג הגדול היה על בתי כנסיות. בתי המדרשות והישיבות התערערו. רמזו לנו שבאים לעזור את העזרות, את הכהנים משרתי ה', את שבט לוי עמלי תורה.

אחר כך ברוך ה' היה ניסי ניסים חסד ה' עם הקורונה. ואז התחילה פה השתוללות של הישמעאלים עוד פעם הם חיפשו דוקא שומרי מצוות, דוקא ישיב'ע'בוח'ערים. והאחרון הכביד, הגזירה הנוראה הזאת באתרא קדישא מירון, מקום כזה קדוש, 45 אנשים מסלתה ומשמנה. באים לעזור את העזרות, באים לעזור!

באים לעזור יושבי אוהל, יושבי בית המדרש, באים לחזק ולעזור אותנו. רבותי, אין לנו היום נביאים, כשהיה נביאים הם היו אומרים במה צריך להתעורר, אבל אין לנו היום נביאים. שמעתי שגדולי ישראל אמרו להתעורר בעסק התורה, והזמן ודאי מתאים לכך, ימים של הכנה לקבלת התורה. וכבר הזכרנו שימי הספירה הם גם ימים של תיקון בענייני בין אדם לחברו. צריך להתחזק גם בבין אדם לחברו וגם בעסק בתורה.

מניחים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה - קווי נייעס

רבי שמעון בר יוחאי, הרב'ה הגדול, יצא מהמערה וכל מקום שנתן בו עיניו נשרף (שבת לג:). מה הוא אמר? מניחים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה. מי יודע, מי יודע, האם הנפילה הזאת בתוך קודש הקודשים היא לא לעזור אותנו שהיום אנחנו במצב שיש איזה רפיון של "מניחים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה". אפשר ללמוד גמרא, ללמוד ראשונים, לשמוע שיעורים, לחזור על השיעורים, לכתוב את השיעורים, ללמוד משנה ברורה, לעמול בתורה, להיבחן ב"ושננתם". אבל יחד עם זה מעורב גם ה"עוסקים בחיי שעה", יש היום כל מיני חולין שנכנסו לבית המדרש בשעות הפנאי, כל מיני קווי נייעס למיניהם. זה יצר הרע שהורס כל חלקה טובה, איך אפשר כך לצאת גדולי תורה. מניחים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה.

הזכרנו כמה פעמים, ימי הבחרות זה הזמן לקנות ולבנות את הקשר לתורה, זה הזמן לקבוע ולקנות כמה להיות קשור, כמה להיות דבוק. תחוסו על עצמכם! להיות דבוק לתורה, זה לא להכניס דברים אחרים לראש, להתנתק, להתנתק מהעולם הזה, שמרכז החיים שלנו יהיה רוחניות, שמרכז החיים יהיה תורה.

בקשו למנות את שלמה בין אלו שאין להם חלק לעזה"ב

נחזור על כמה דברים שאמרנו בעבר, כדי לחזק את הענין הזה. חז"ל הקדושים אומרים בפרק חלק (סנהדרין קד:): "בקשו עוד למנות אחד" היתה הוא אמינא למנות יחד עם אלה שאין להם חלק לעולם הבא את שלמה המלך, עם כל הצדקות והחסידות שלו, כי בגלל שהוא היה מלך יש לו אחריות בכל מעשה. אבל מהשמים לא נתנו ויצאה בת קול ואמרה "חזית איש מהיר במלאכתו לפני מלכים יתייצב, בל יתייצב לפני חשוכים" (משלי כב כט).

מה היתה המהירות שלו? שלמה המלך בנה את הבית שלו, את הארמון שלו, 13 שנה, ואת בית ה' הוא בנה 7 שנים. בית המקדש היה הרבה יותר מה לבנות, אבל הבית שלו לקח זמן לבנות, יש ביוקרטיה, ואילו את בית המקדש הוא בנה בזריזות. "ולא עוד, אלא שהקדים ביתו לבית", אותו אתם רוצים למנות מאלה שאין להם חלק לעולם הבא?

יש פה לימוד נורא. שלמה המלך היה עסוק שבע שנים יום יום במסירות נפש על בנין בית המקדש. לפי מה שכתוב במדרש איכה על הצער הגדול של השכינה בכל העולמות בחורבן הבית, אפשר להבין את השמחה הגדולה ביום חנוכת בנין המקדש. לא צמו ביום כיפור ומהשמים הסכימו איתם. אבל כל זה, זה עדיין לא כרטיס כניסה לעולם הבא. מה הכרטיס כניסה לעולם הבא? תשמעו טוב, מה מרכז החיים שלך בית ה' או הבית שלך? לא מספיק כמה שעות אתה לומד וכמה אתה מספיק וכמה אתה נבחן וכמה אתה כותב, אלא איפה נמצא המרכז של החיים שלך. ברגע שמכניסים שטויות לראש המרכז הוא כבר לא בתורה. כל השאלה היא איפה המרכז?

ללמוד 18 שעות ביממה קל הרבה יותר מללמוד 6 שעות ביממה.

נחזור על הדברים שהזכרנו, החזון איש אמר לרבי דב יפה יסוד גדול בחיים ולחיבת הקודש רציתי לשמוע את זה מכלי ראשון, והיתה לי הזדמנות כשהוא היה בחתונה, להבדיל בין חיים לחיים, אמרתי לו: אני רוצה לשמוע מה החזון איש אמר למשגיח. והוא אמר לי כך: החזון איש אמר לי, תדע לך שללמוד שמונה עשרה שעות ביממה, הרבה הרבה יותר קל מללמוד שש שעות ביממה. חידוש, לא? הרי אדם דן קל וחומר מעצמו, הרי גם שש שעות זה גם לא קל לכל אחד, שמונה עשרה שעות על אחת כמה וכמה. אני לא יכול להתווכח עם החזון איש כי אף פעם לא ניסיתי ללמוד 18 שעות, אבל גם החזון איש אף פעם לא ניסה ללמוד שש שעות.

מה הסוד? אמרנו על כך משל. מכונית, אתם לא יודעים איך עובדת מכונית, אבל אני קצת מתמצא בזה, קצת אני יודע. לכל מכונית יש בלאי, מה עושה את הבלאי? תשאלו את אלה שיש להם רכב, האם כשאתה עולה על האוטוסטרדה ונוסע עד אילת

300 קילומטר רצוף או כשאתה תקוע בכיכר השבת בפקק ביום שישי ארבעים דקות?

אתה זז בקושי מאתיים מטר, אבל הבלאי זה לא הקילומטרז', הבלאי זה לנסוע ולעצור, לנסוע ולעצור. מי שלומד 18 שעות הוא שקוע בלימוד, אין לו בלאי, הוא נהנה מהלימוד - גן עדן. מי שלומד שש שעות הכוונה שיש לו שטויות בראש, הוא רוצה ללמוד אבל הוא לא נמשך, מתחיל ללמוד אבל הראש בשטויות. הוא לומד חמש דקות נכבה המנוע. הוא מעורר את עצמו, תורה, תורה, שטייגען, אתה תצא עם הארץ, עוד חמש דקות ושוב נכבה המנוע. נפש החיים שער ד', עוד עשר דקות ושוב נכבה המנוע.

הגאון אומר שכל מילה של תורה היא תרי"ג מצוות, והחפץ חיים עושה חשבון שבכל דקה יש מאתיים מילים. בשעה יש לו מאה הצתות, זה עושה בלאי.

בחור ששומע נייעס קובר את הצימאון שלו

רבותי, אם אתם רוצים להנות מהלימוד - לא להכניס שטויות. שאלנו פעם קושיה: ראובן ושמעון לשניהם יש אפשרות ללמוד 12 שעות ביום. צריך לישון טוב, לאכול טוב, לעשות הליכות, מיעוט שיחה, אחרי כל זה אומר הסטייפלער, נשאר 12 שעות. ראובן לומד 12 שעות ביום ושמעון לומד עשר שעות ושעתיים הוא מנייעס. מסברא מה שראובן משיג 10 שנים, שמעון צריך להשיג 12 שנה. ככה לימדו אותי בחיידר, עשר כפול 12 ו12 כפול 10 זה אותו דבר. אם אני טועה תתקנו אותי.

וראה זה פלא, מה שראובן משיג בעשר שנים שמעון לא משיג באלפיים שנה. איפה הסוד? הקב"ה ברא באדם צימאון לחכמה, סקרנות. הראש ישיבה ר' גרשון אומר תמיד, סקרנות סקרנות, לימוד זה מרתק. אם אתה ממלא את זה רק בתורה, אתה לומד בצימאון והתורה נעשית משוש חיך, "כי הם חיינו". אבל אם שעתיים אתה ממלא בשטויות, בקווי נייעס, אז הצימאון נמצא שם. אתה לומד עשר שעות אבל זה כבר בלי צימאון, הרסת את הצימאון, קברת את הצימאון, שמת אותו בנייעס. זה בדוק ומנוסה, רבותי, בדוק ומנוסה.

שר התורה רבי חיים קניביסקי, פתחתם פעם 'דרך אמונה'? מבהיל, מבהיל איזה היקף! מה הסוד שלו? הוא לא הכניס לראש שום דבר, הוא לא הכניס לראש בחיים שום דבר. ממילא הוא למד כל החיים עם צימאון, זו חשקת התורה. תחוסו על עצמכם! רבותי, מהשמים מזעזעים אותנו, מנערים אותנו, "על מי עלינו להביא על העיר או על העזרות". להשתדל להתנתק משטויות.

רבותי, צריך לדעת שהטעם המתוק של הלימוד גובר ככל שיש יותר רציפות, ככל שיש פחות שטויות בראש. זה עיקר חשקת התורה. אם אין שטויות בראש האדם לומד והוא שקוע ויש לו צימאון. לימוד זה מרתק, הראש ישיבה ר' גרשון אומר שצריך ללמוד לפי טבעו בלי לחץ. מי שלומד לפי טבעו בלי לחץ וכותב כל

הערה, חוזר מסודר ולא מפטפט באמצע הסדר, בסוף הוא מגיע לחשקת התורה, לטעם בלימוד, ואז זוכים ל"אשריך בעולם הזה וטוב לך בעולם הבא" (אבות פ"ו מ"ד). "על העיר על העזרות", שלא נהיה "מניחים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה".

רבותי, זה באים לעורר אותנו. כאן נמצאים באמת עמלי תורה. חבל חבל, כל אחד פה יכול לצאת גדול ממש. רק לא לעשות את השטויות הילדותיות האלה. לא להכניס דברים אחרים, לא להכניס דברים אחרים! להשקיע, ואז קדושת התורה היא אחרת.

מי שתורתו אומנותו אינו מפסיק לתפילה

יש עוד לימוד גדול, הזכרנו את זה פה בעבר. כתוב בגמרא בשבת (א:) שכל הדין שמפסיקין לקריאת שמע ואין מספיקין לתפילה זה דווקא רבי שמעון בר יוחאי וחביריו אבל אחרים לא, רק מי שתורתו אומנותו לא מפסיק לתפילה.

ושאלנו קושיה עצומה: הרי בכל התורה כולה יש כללי דחייה קבועים, יש הלכה "עשה דוחה לא תעשה" מתי כן מתי לא. למשל כיבוד אב ואם, אם האבא כהן אומר לבן ליטמא יכול ישמע לו תלמוד לומר כו'. אני שואל אתכם שאלה, מה הדין מי שכיבוד אב ואם זה אומנותו, יש לו הורים סיעודיים ומהבוקר עד הלילה הוא מתעסק בהם. עכשיו הוא צריך בשביל כיבוד אב ואם להיטמא לכהן, וזה לא פיקוח נפש, מותר לו או לא? אם ההלכה היא שכיבוד אב ואם לא דוחה טומאת כהנים זהו דין שווה לכל, אין פרוטקציות. פתאום פה אנחנו מוצאים חילוק, תורתו אומנותו. אם תורתו אומנותו הוא לא מפסיק לתפילה.

כתוב פה יסוד גדול, רבותי, מי שתורתו אומנותו זה לא שהוא לומד עוד שעתיים ביום, זה תורה אחרת לגמרי, כל דקה זה ערך אחר לגמרי. יש בזה דרגות בלי סוף. אנחנו לא בדרגה של רבי שמעון בר יוחאי, אבל בחור עם נייעס ובחור בלי נייעס זה דבר אחר לגמרי, בחור שלא מחובר לנייעס כל דקה שהוא לומד זו תורה אחרת לגמרי, יש בזה דרגות בלי סוף.

הרב אלישיב כל התורה כולה היתה פרושה לפניו. זה היה אצלי חידה. היו שואלים אותי אנשים, יש אברכים מתמידים שהם לומדים ביום, בשעות, שבעים אחוז מהרב אלישיב. בריכוז אולי רק עשרים אחוז או שלושים אחוז יש להם, אבל תראה כמה אנחנו רחוקים ממנו. מה התשובה? זה משהו אחר לגמרי, "תורתו אומנותו" זו קדושה אחרת, חיבור אחר, סייעתא דשמיא. תחוסו על עצמכם! מהשמים צועקים לנו "אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו" (עמוס ג ו).

שנזכה להתחזק בעמלה של תורה, בשמחת התורה, בקנייני התורה, בדבקות בתורה. ועל ידי זה נזכה כולנו ל"אשריך בעולם הזה וטוב לך בעולם הבא". שנזכה שיקויים בנו הכתוב "ולא ישמע עוד חמס בארצך, שוד ושבר בגבולך, וקראתי ישועה חומותיך, ושעריך תהילה" (ישעיה ס יח). במהרה בימינו אמן.